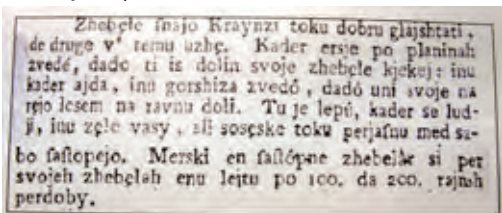

Prvo v slovenščini tiskano poročilo o čebelarstvu

Andrej Šalehar*, andrej.salehar@bf.uni-lj.si

Leta 1789 je na Dunaju izšla knjiga z naslovom *Kmetam sa potrebo inu pomozh*, ki jo je napisal R. Z. Becker, v slovenščino pa jo je prevedel Marko Pohlin. 33. poglavje vsebuje tudi zapise o čebelarstvu na Kranjskem, to pa je verjetno prvo v slovenščini natisnjeno poročilo o čebelarstvu.

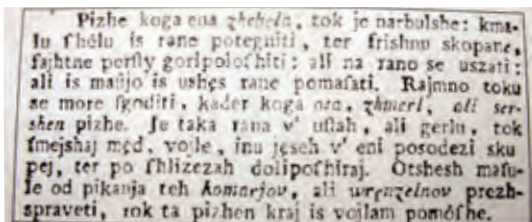

Zapis o čebelarjenju na Kranjskem, 1789, str. 253-254

Jezikovna posodobitev:

Kranjci znajo tako dobro gojiti čebele, da o tem učijo tudi druge. Ko na planinah cveti resje, tja preselijo svoje čebele; in kadar cvetita ajda in ogrščica, jih preselijo na ravnino. Lepo je, kadar se ljudje in celotne vasi ali soseske prijazno med seboj razumejo. Marsikateri razumen čebelar s svojimi čebelami na leto zasluži 100 do 200 goldinarjev.

V 49. poglavju piše tudi, kako ravnati, kadar piči čebela:

Kako ravnati, kadar piči čebela, 1789, str. 342

Jezikovna posodobitev:

Kadar koga piči čebela, je najbolje iz rane čim prej potegniti želo ter nanjo položiti svežo vlažno zemljo ali se na rano »uscati« ali jo pomazati z ušesnim maslom. Enako ravnamo, kadar koga piči osa, čmrlj ali sršen. Če pa je taka rana v ustih ali grlu, tedaj skupaj zmešaj v eni posodici med, olje in kis ter po žličkah požiraj. Mozolje od pikanja komarjev ali brencljev na pičenem mestu pomazemo z oljem.

O prvem zapisu je pisal tudi Stabej (1976). Tako kot on tudi mi lahko obžalujemo, da niso leta 1776 natisnili

* zaslužni prof. dr., Biotehniška fakulteta Univerze v Ljubljani

v slovenščini napisane knjige Pogovori o čebelnih rojih Petra Pavla Glavarja. Rokopis te knjige hranijo v Arhivu Republike Slovenije. Dostopen je tudi na spletu na naslovu: <http://www.dedi.si/virtualna-knjiga/28599>.

Po doslej najdenih tiskanih dokumentih je bilo leta 1789 prvič v slovenščini objavljeno tiskano poročilo o čebelarstvu na Kranjskem. ■

Viri:

Becker, Rudolf Zacharias (1789): *Kmetam sa potrebo inu pomozh*, ali uka polne vesele, inu shalofne pergodbe te vasy Mildhajm. Sa mlade, inu ftare ludy (poslovenil Marko Pohlin). Dunaj, 445 strani.

DEDI – Enciklopedija naravne in kulturne dediščine na Slovenskem (<http://www.dedi.si/> - 14. 11. 2012), Peter Pavel Glavar – SI AS 869, 1751–1784.

Stabej, Jože (1976): *Pogovor od zebelnih rojou/kusi*, str. 66–78, v: Martin Mencej: *Ob 200-letnici pisane besede o slovenskem čebelarstvu*. Ljubljana 1976, 335 strani.

Naslovnica knjige *Kmetam sa potrebo inu pomozh*, 1789